

Kadonnut osakekirja ja kauppa

Yleistä

- Suosituksena on se, että jo ennen kauppaa varmistetaan alkuperäisen osakekirjan tai väliaikaistodistuksen olemassaolo/löytyminen ja myös se, että osakekirjan merkinnät vastaavat osakehuoneistorekisterissä olevia osakkeen yksilöintitietoja.
 - Joskus osakekirjan katoaminen tulee ilmi vasta, kun osakekirja on tilattu pankista kauppaa varten ja sitä ei löydykään. Tai osakekirja on ollut myyjän itsensä hallussa, mutta sitä ei onnistuta löytämään kauppapäiväksi.
 - Toisinaan osakekirjan katoaminen on jo tiedossa ennen kauppaa ja mahdollisesti sen kuolettaminenkin on jo vireillä käräjäoikeudessa myyjäosapuolen hakemuksesta.
- Laki asiakirjain kuolettamisesta (14.8.1901/34A) 2 §:
"Asiakirjain kuolettamista saakoon vaatia viimeinen haltija tahi muu, jolla on oikeus asiakirjaan."
- Yleisimmin kuolettamishakemuksen tekee osakeluetteloon merkitty omistaja eli myyjäosapuoli ja mikäli osakekirja on kadonnut sen ollessa myyjän pankin hallussa, hakemuksen tekee pankki.

Tyypitilanteet:

- 1 Myyjä rekisteröi jo ennen kauppaa omistuksen nimiinsä saatuaan osakekirjan kuolettamispäätöksen
- 2 Kauppa ilman osakekirjaa: kaupantekohetkellä myyjällä on vireillä kadonneen osakekirjan kuolettaminen
- 3 Kauppa ilman osakekirjaa: ostaja hakee osakekirjan kuolettamista

Tilanne 1

- Alkuperäisen osakekirjan katoaminen on jo ennakkoon tiedossa ja myyjä (osakeluetteloon merkitty omistaja) hakee sen kuolettamista toimivaltaisesta käräjäoikeudesta jo ennen kauppaa.
- Saatuaan osakekirjan kuolettamispäätöksen, myyjä hakee Maanmittauslaitokselta omistuksen rekisteröinnin nimiinsä lainvoimaisella kuolettamispäätöksellä.
- Lopputulemana osakkeella on jo ennen kauppaa sähköinen omistajamerkintä ja kaupat voidaan tehdä normaaliin tapaan.
- Ostaja hakee Maanmittauslaitokselta omistuksen rekisteröinnin myyjän suostumuksella.

Tilanne 2

- Kaupantekohetkellä myyjällä on käräjäoikeudessa vireillä osakekirjan kuolettaminen. Kaupat tehdään ilman osakekirjaa.
- Kun myyjä saa lainvoimaisen kuolettamispäätöksen, hän pyytää taloyhtiöltä tätä vastaan uuden väliaikaistodistuksen.
- Taloyhtiön hallitus antaa osakkeesta myyjän nimellä uuden väliaikaistodistuksen ja myyjä tekee tähän siirtomerkinnän ostajan nimiin.
- Väliaikaistodistus siirtomerkinnöin toimitetaan ostajan omistuksen rekisteröintihakemuksen liitteeksi.
- Ostaja siis toimittaa MML:lle omistuksen rekisteröintihakemuksen, alkuperäisen väliaikaistodistuksen siirtomerkinnöin ja kauppakirjan kopion.

Tilanne 3

- Osakekirjan katoaminen huomataan vasta kaupantekohetkellä tai osakekirjan katoaminen on tiedossa kaupantekohetkellä, mutta myyjä ei ole laittanut/ei aio enää laittaa osakekirjan kuolettamista vireille.
- Kaupat tehdään ilman alkuperäistä osakekirjaa ja ostaja hakee osakekirjan kuolettamista käräjäoikeudelta. Käräjäoikeus tutkii hakijan hakemuskompetenssin ja ottaa asian vireille harkintansa mukaan ostajan hakemuksesta.
- Käräjäoikeus ratkaisee, voiko ostaja saada kuolettamispäätöksen hakemaansa kuolettamisasiaan. Mikäli hän sen saa, voi hän hakea saamallaan lainvoimaisella kuolettamispäätöksellä itselleen omistuksen rekisteröinnin Maanmittauslaitokselta.
- Ostaja siis toimittaa MML:lle omistuksen rekisteröintihakemuksen, saamansa lainvoimaisen osakekirjan kuolettamispäätöksen ja kauppakirjan kopion sekä tarvittaessa muun asiakirjaselvityksen.